

Adgang til å ilegge tilleggsavgift ved manglende betaling av bomavgift i henhold til veglovens §56, 2.ledd

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Formannskap	27.08.2026	049/26
Kommunestyre		

Kommunedirektørens innstilling:

Med hjemmel i veglova § 56, andre ledd samtykker kommunen til at Finter AS kan ilegge tilleggsavgift ved manglende betaling av bomavgift på private skogsbilveier i kommunen hvor Finter AS administrerer bomsystemet.

Det gis tillatelse til å ilegge tilleggsavgift på kr 79 per passering der betaling ikke er foretatt innen 48 timer. Tilleggsavgiften kan indeksreguleres i henhold til endringer i KPI.

27.08.2026 Behandling i Formannskap

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

FORM - NH - 049/26 vedtak:

Formannskapet henstiller kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Med hjemmel i veglova § 56, andre ledd samtykker kommunen til at Finter AS kan ilegge tilleggsavgift ved manglende betaling av bomavgift på private skogsbilveier i kommunen hvor Finter AS administrerer bomsystemet.

Det gis tillatelse til å ilegge tilleggsavgift på kr 79 per passering der betaling ikke er foretatt innen 48 timer. Tilleggsavgiften kan indeksreguleres i henhold til endringer i KPI.

Sammendrag

Finter AS har søkt kommunen om tillatelse til å ilegge tilleggsavgift ved manglende betaling av bomavgift på private skogsbilveier. Selskapet administrerer bomsystemer med automatisk skiltgjenkjenning. Ordningen innebærer at brukere kan betale bomavgiften gebyrfritt innen 48 timer, men at manglende betaling utløser behov for oppfølging og fakturering.

Bakgrunnen for søknaden er at Forbrukertilsynets tolkning av finansavtaleloven begrenser muligheten til å dekke kostnader gjennom fakturagebyr. Finter AS mener dette gir underdekning for merkostnader knyttet til identifisering, utsendelse, kundebehandling og

oppfølging av ubetalte passeringer. Som alternativ til økte bomavgifter foreslås derfor innføring av en tilleggsavgift på 79 kroner ved manglende betaling innen fristen.

Faktaopplysninger

Finter AS søker kommunen om adgang til å ilegge tilleggsavgift ved manglende betaling av bomavgift i henhold til vegloven §56, 2. ledd.

Finter AS administrerer og drifter bomsystem for innkreving av bompenger på private veier, næringseiendommer og parkeringsplasser. De står bak merkevaren Norgesbom og YouPark. På søknadstidspunktet administrerte Finter AS kun bomsystemet langs skogsbilveien Hajernveien. I etterkant av søknaden har de også gjort avtale med skogsbilveien Fjellskarveien.

Finter AS leverer bomløsninger til ca. 500 anlegg i Norge. På Hajernveien består systemet av automatisk skiltgjenkjenning, som har blitt svært vanlig på flere veier. Finter AS har praksis med å legge på et gebyr for å identifisere og innhente opplysninger for de passeringer som ikke er betalt innen 48 timer. Forbrukertilsynet har kommet frem til at virksomheter ikke kan hente inn fortjeneste på gebyrer og at gebyret til Finter AS ikke står i rimelig forhold til den faktiske kostnaden ved å sende ut et betalingskrav.

Finter AS ønsker derfor å benytte seg av veglovens § 56 for å kreve inn tilleggsgebyr. Det er kommunen som gir tillatelse til at det kreves inn tilleggsavgift på private veier. Finter AS søker om å kunne ilegge et tilleggsgebyr på kroner 79,- for kjøretøy som passerer bom og hvor bompasering ikke gjøres opp innen fastsatt betalingsfrist. Finter AS søker også om at tilleggsavgift kan indeksreguleres i henhold til endringer i KPI og at veilag som allerede har vedtak fra kommunen om inndrivelse av bompenger, kan ved inngåelse av avtale med Finter AS innføre tilleggsavgift.

Bakgrunn for søknaden:

Finter AS gir følgende begrunnelse for sin søknad:

Finter AS administrerer og drifter bomveger på vegne av veilag som har kommunalt vedtak om

bompengeinnkreving. Bomavgiftene, som brukes til vedlikehold og drift av bomvegene, kan betales gebyrfritt i forkant eller innen 48 timer etter passering. Dette kan gjøres via nettbank, Vipps eller betalingskort. Det er også mulig å forhåndsbetale på alle bomanlegg, samt finnes det

tilgjengelig klippekort eller abonnement på de fleste lokasjonene.

Hvis betaling for enkeltpasseringer ikke foretas innen fristen, må Finter identifisere kjøretøyet,

dokumentere passeringen og innhente eierens adresse for å kunne sende et krav om betaling. I

etterkant må blant annet innbetalinger, kundeservice, håndtering av returpost, krediteringer og

feilbetalinger håndteres. Dette er kostnadsdrivende prosesser som frem til nå er blitt

kompensert gjennom et kostnadspåslag som betales av kjøretøyets eier.

Imidlertid har Forbrukertilsynets tolkning av ny Finansavtalelov, skapt utfordringer for innkreving

av ubetalte besøk. Forbrukertilsynet tolker den slik at majoriteten av merarbeidet manglende betalingen utløser, ikke kan dekkes av de bilistene som unnlater å betale gjennom bruk av fakturagebyr, og at det i praksis kun er print- og portokostnader som kan kreves dekket på denne

måten. Finter er i likhet med store deler av bransjen, og flere bransjeorganisasjoner, uenige i denne tolkningen. For veilagene vil dette bety en betydelig underdekning hver gang det må sendes et krav til en bruker av veien som ikke gjør opp for seg.

For å sikre en bærekraftig drift må veilagene - som alle andre næringsdrivende - sørge for å få

fullt ut betalt for de oppgavene som utføres. Hvis Forbrukertilsynets lovtolkning skal legges til grunn er alternativene:

- 1. Økte bomavgifter til alle*
- 2. Innføre betaling for tjenester som i dag er kostnadsfrie for brukerne*
- 3. Innføre tilleggsavgift ved unnlatt betaling, jf Veglovens 56 andre ledd*

Ingen av de drøyt 500 veilagene Finter har avtaler om drift av bommer med ønsker å påføre ekstra kostnader til allerede betalende brukere. Tilleggsavgift fremstår derfor som eneste reelle

løsning for å opprettholde veilagets inntekter og dermed tilstrekkelig drift og vedlikehold av veiene.

Finter ønsker at konsekvensen av manglende betaling av bomavgift blir lik på alle våre anlegg.

Denne søknaden sendes derfor likelydende til berørte kommuner, og tilleggsavgiften vil innføres

på likt nivå, også på bomveier der kommunen har fattet vedtak om høyere tilleggsavgiftsatser

tidligere.

Dersom søknad om innføring av tilleggsavgift ikke imøtekommes, vil alternativene dessverre innebære økte kostnader for de brukerne som allerede betaler samvittighetsfullt.

Juridiske forhold

Lov om vegar av 01.01.1964

§ 56.

Med samtykke frå kommunen kan det krevjast bompengar for ferdsel på privat veg. Kommunen skal òg fastsette storleiken på avgifta og kan sette vilkår om bestemt bruk av avgiftsmidlane.

Kommunen kan òg fastsette at det kan krevjast tilleggsavgift av eigaren til køyretøyet ved unnlatt betaling av bompengar og fastsette storleiken på tilleggsavgifta

Økonomiske konsekvenser

Ingen konsekvenser for kommunen.

Barn og unges interesser

Ikke relevant.

Hensyn til universell utforming

Ikke relevant.

Miljøkonsekvenser

Ikke relevant.

HMS/Folkehelse

Private skogsbilveier åpner for almen ferdsel og bidrar til friluftsliv. For høy bomavgift kan virke ekskluderende på enkelte brukergrupper.

Vurderinger

Kommunen skal godkjenne innføring av bomavgifter på private veger. I utgangspunktet skal avgiftene som tas inn gjennom bomavgifter gå til nødvendig drift og vedlikehold av veg. Kommunen kan også fastsette tilleggsavgift ved manglende betaling. Ifølge søknaden til Finter AS ligger tilleggsavgift/"bot" i gjennomsnitt på 650 kroner for de veilagene som de samarbeider med.

I utgangspunktet skal brukere av vegen dekke driftskostnader til veien. For at bomavgiften skal holdes lavest mulig er det ved utsendelse av påminnelse/faktura rimelig at det kan legges et fakturagebyr. Utfordringen er hva som legges i dette gebyret og gebyrets størrelse. Finter AS skriver i søknaden at "unnlatt betaling vil både omfatte de som aktivt søker å unndra seg betaling og de som ikke betaler innen den betalingsfrist som er gjeldende og er skiltet på alle bompunkter". Med andre ord behandles en likt om en glemmer å betale innen fristen på 48 timer, eller om en bevisst prøver å unndra seg bomavgift.

Forbrukerrådet presenterte 10.05.24 rapporten "På riktig vei", som blant annet omhandler bom- og parkeringsbransjen. Finter AS er omtalt i rapporten. Fra rapportens innledning står det at:

«Fakturaer som koster godt under ti kroner å utstede og sende, skal ikke koste forbrukerne hverken 30, 49, 69 eller 100 kroner. Det er en skjult inntjening for selskapene som

fakturerer. I tillegg til å være urimelig er det også i strid med finansavtaloven §2-4, som trådte i kraft fra 1. januar, 2023.»

«... Dersom en betalingsmottaker krever gebyr for bruk av et bestemt betalingsinstrument eller betalingsmiddel fra en forbruker, kan gebyret ikke overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved bruk av betalingsinstrumentet eller betalingsmiddelet. Dersom gebyret også omfatter utstedelse og eventuelt sending av regning til forbrukeren, kan denne delen av gebyret ikke overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved å utstede og sende regningen

Forbrukerrådet skriver blant annet følgende om Finter AS:

«Frem til høsten 2023 fikk bilister som ikke betalte innen 48 timer faktura med en linje for administrasjonskostnader på 79 kroner. Etter dette ble gebyret delt i to, med et fakturagebyr på 35 kroner og en post for «lagring og oppslag» på 44 kroner. I desember falt fakturagebyret til 20 kroner, mens oppslagsgebyret øket til 59 kroner. I april er fakturagebyret redusert til 12,60 kroner.

Dette fremstår som en konstruert gebyrstruktur, der alle som ikke har betalt innen 48 timer blir belastet med 59 kroner for oppslag og lagring. Finter innhenter på dette tidspunktet informasjon om kjøretøyets eier. De eierne som er registrert med Digipost får melding om å betale innen 48 timer for å unngå faktura med gebyr på 12,60 kroner. Eiere uten Digipost får ikke denne meldingen.

Finter mener at kostnaden for oppslag og lagring hverken er «knyttet til utstedelse og sending av regning til forbruker, eller til bruk av et bestemt betalingsinstrument eller betalingsmiddel,» jf. finansavtalovens §2-4. Det vises til at det ikke er alle som betaler for oppslag og lagring som får faktura, og ikke alle som får faktura som betaler for oppslag og lagring.

Forbrukerrådet mener Finters gebyrvariant i praksis fremstår som en kunstig omgåelse av finansavtalelovens regler.

Forbrukerrådets beregninger viser at kostnaden for oppslag for å identifisere bilens eier neppe koster mer enn én krone for et selskap med Finters transaksjonsvolum. Hva selve lagringen koster er ukjent. Alle passeringer må imidlertid lagres inntil bilen er identifisert eller passeringen er betalt. At passeringer som blir betalt etter 48 timer skal koste Finter 59 kroner mer enn de som blir betalt etter 47 timer, fremstår som krevende å belegge.»

Finter AS legger frem følgende:

For å sikre en bærekraftig drift må veilagene - som alle andre næringsdrivende - sørge for å få

fullt ut betalt for de oppgavene som utføres. Hvis Forbrukertilsynets lovtolkning skal legges til grunn er alternativene:

1. Økte bomavgifter til alle
2. Innføre betaling for tjenester som i dag er kostnadsfrie for brukerne
3. Innføre tilleggsavgift ved unnlatt betaling, jf Veglovens 56 andre ledd

Ved innvilgelse av søknaden til Finter AS for tilleggsavgift og indeksregulering etter KPI vil alle skogsbilveier som ikke betaler innen betalingsfristen på 48 timer, motta ett tilleggsgebyr på 79 kroner. Dette gjelder også de som velger faktura som betalingsmåte.

Andre skogsbilveier i kommunen har NorTronic AS som leverandør av bomsystem med automatisk skiltgjenkjenning. De står bak merkevaren PassPay. NorTronic AS har lignende løsning som Finter AS, med et tilleggsgebyr på 59 kroner per passering ved manglende betaling innen 48 timer. Kommunen er ikke kjent med hvordan NorTronic AS sørger for at de overholder finansavtaleloven § 2-4. Kommunen har ikke mottatt søknad om tilleggsavgift fra dem.

Spørsmålet som må tas stilling til er om passering av en automatbom med skiltgjenkjenning uten forhåndsbetaling er å betrakte som en ulovlig passering som medfører en straff i form av en tilleggsavgift, eller om det er en lovlig passering der det forventes at betaling kan skje i etterkant. Finter AS har sendt inn likegyldige søknader hos et titalls kommuner. Noen kommuner har behandlet spørsmålet. Andre kommuner har ikke gjort det. Noen kommuner har valgt å gi Finter AS tillatelse til å kreve inn 79 kroner ved manglende betaling innen 48 timer. Andre kommuner har valgt å avslå søknaden.

Det er følgelig en merkostnad ved utsendelse av fakturaer, men det ryddigste er at aktørene holder seg til det lovverket som gjelder ved slik fakturering. Det er ikke ulovlig å ta gebyrer for utsending av fakturaer, men en må forholde seg til loven og de føringer Forbrukertilsynet har lagt, blant annet i sin veiledning 29.05.2024. De fleste bilister vil antagelig uansett forsøke å unngå fakturagebyr, selv om gebyret ikke er like høyt når det settes i henhold til Finansavtaleloven.

På den andre siden er bomsystem med automatisk skiltgjenkjenning et godt alternativ for grunneiere som ønsker å holde veien oppe for publikum. Systemet krever lite administrasjon og størstedelen av inntektene tilfaller nødvendig drift og vedlikehold av vei. Avslag på søknaden om å ilegge tilleggsavgift for manglende betaling av bomavgift og indeksregulering etter KPI kan føre til økte bomavgifter for alle. Det vurderes derfor til at fordelene er større enn ulempene ved å tillate at det ilegges en tilleggsavgift.

Videre behandling

Saken avgjøres av kommunestyret.